P9_TA(2021)0358

Pregled makroekonomskega zakonodajnega okvira

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2021 o pregledu makroekonomskega zakonodajnega okvira za boljši učinek na evropsko realno gospodarstvo ter večjo preglednost pri odločanju in demokratično odgovornost (2020/2075(INI))

(2022/C 99/21)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti, ki je bila podpisana leta 1957 v Rimu,

— ob upoštevanju člena 2 Pogodbe o Evropski uniji,

— ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti členov 121, 122, 126 in 136 ter Protokola št. 12,

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 20. oktobra 2010 o finančni, gospodarski in socialni krizi: priporočila za ukrepe in pobude, ki naj bi jih sprožili (vmesno poročilo) ([1]), in z dne 6. julija 2011 o finančni, gospodarski in socialni krizi: priporočila za ukrepe in pobude, ki naj bi jih sprožili ([2]),

— ob upoštevanju Direktive Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic ([3]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1173/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o učinkovitem izvrševanju proračunskega nadzora v euroobmočju ([4]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1174/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o izvršilnih ukrepih za odpravljanje čezmernih makroekonomskih neravnotežij v euroobmočju ([5]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1175/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 1466/97 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ([6]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([7]),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) št. 1177/2011 z dne 8. novembra 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ([8]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo ([9]),

---

([1]) UL C 70 E, 8.3.2012, str. 19.
([2]) UL C 33 E, 5.2.2013, str. 140.
([3]) UL L 306, 23.11.2011, str. 41.
([4]) UL L 306, 23.11.2011, str. 1.
([5]) UL L 306, 23.11.2011, str. 8.
([6]) UL L 306, 23.11.2011, str. 12.
([7]) UL L 306, 23.11.2011, str. 25.
([8]) UL L 306, 23.11.2011, str. 33.
([9]) UL L 140, 27.5.2013, str. 1.

četrtek 8. julij 2021

— ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju ([10]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. junija 2015 o pregledu okvira za gospodarsko upravljanje: ocena stanja in izzivi ([11]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. februarja 2015 z naslovom Kako čim bolje izkoristiti prožnost v okviru obstoječih pravil pakta za stabilnost in rast (COM(2015)0012/2),

— ob upoštevanju poročila štirih predsednikov z dne 5. decembra 2012 z naslovom Na poti k pravi ekonomski in monetarni uniji, poročila petih predsednikov z dne 22. junija 2015 o dokončanju evropske ekonomske in monetarne unije, bele knjige Komisije z dne 1. marca 2017 o prihodnosti Evrope in dokumenta Komisije z dne 31. maja 2017 z razmislekom o poglobitvi ekonomske in monetarne unije,

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 03/2018 z naslovom Revizija postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ([12]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. februarja 2020 o pregledu ekonomskega upravljanja (COM(2020)0055),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. marca 2020 z naslovom Usklajen gospodarski odziv na izbruh virusa COVID-19 (COM(2020)0112),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. marca 2020 o uporabi splošne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast (COM(2020)0123),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. maja 2020 z naslovom Čas za Evropo: obnova in priprava za naslednjo generacijo (COM(2020)0456),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. maja 2020 o proračunu EU kot gonilu načrta okrevanja za Evropo (COM(2020)0442),

— ob upoštevanju predloga Komisije z dne 28. maja 2020 za Uredbo Sveta o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po pandemiji COVID-19 (COM(2020)0441),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (uredba o taksonomiji) ([13]),

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 16/2020 z naslovom Evropski semester – s priporočili za posamezne države se obravnavajo pomembna vprašanja, vendar jih je treba bolje izvajati,

— ob upoštevanju ocene fiskalnih pravil EU Evropskega fiskalnega odbora (EFB) z dne 11. septembra 2019 s poudarkom na zakonodajnem šesterčku in dvojčku, letnega poročila EFB z dne 29. oktobra 2019, izjave EFB z dne 24. marca 2020 o covidu-19, ocene EFB z dne 1. julija 2020 o fiskalni naravnanosti, primerni za euroobmočje v letu 2021, in letnega poročila EFB za leto 2020 z dne 20. oktobra 2020,

([10]) UL L 140, 27.5.2013, str. 11.
([11]) UL C 407, 4.11.2016, str. 86.
([12]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005.
([13]) UL L 198, 22.6.2020, str. 13.

— ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 11. decembra 2020 o večletnem finančnem okviru in načrtu za okrevanje Next Generation EU, covidu-19, podnebnih spremembah, varnosti in zunanjih odnosih,

— ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ([14]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. aprila 2020 o usklajenem ukrepanju EU za spoprijemanje s pandemijo COVID-19 in njenimi posledicami ([15]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. maja 2020 o novem večletnem finančnem okviru, lastnih sredstvih in načrtu za okrevanje ([16]),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19 ([17]),

— ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 21. julija 2020,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. julija 2020 o sklepih z izrednega zasedanja Evropskega sveta od 17. do 21. julija 2020 ([18]),

— ob upoštevanju letne strategije Komisije za trajnostno rast za leto 2021 z dne 17. septembra 2020 (COM(2020)0575),

— ob upoštevanju svojega stališča z dne 16. septembra 2020 o osnutku sklepa Sveta o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije ([19]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. novembra 2020 o naložbenem načrtu za trajnostno Evropo – financiranje zelenega dogovora ([20]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost ([21]),

— ob upoštevanju februarske evropske gospodarske napovedi Komisije – Zima 2021 (institucionalni dokument 144) iz februarja 2021,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2021 z naslovom Eno leto po izbruhu COVID-19: odziv fiskalne politike (COM(2021)0105),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. februarja 2020 o pregledu ekonomskega upravljanja – Poročilo o uporabi uredb (EU) št. 1173/2011, (EU) št. 1174/2011, (EU) št. 1175/2011, (EU) št. 1176/2011, (EU) št. 1177/2011, (EU) št. 472/2011 in (EU) št. 473/2013 ter o primernosti Direktive Sveta 2011/85/EU (COM(2020)0055),

— ob upoštevanju evropske gospodarske napovedi Komisije – Pomlad 2021 (institucionalni dokument 149) iz maja 2021,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. junija 2021 z naslovom Usklajevanje ekonomskih politik v letu 2021: premagovanje COVID-19, podpora okrevanju in posodobitev našega gospodarstva (COM(2021)0500),

— ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve in mnenja Odbora za ustavne zadeve (A9-0212/2021),

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

([14]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.
([15]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0054.
([16]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0124.
([17]) UL L 159, 20.5.2020, str. 1.
([18]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0206.
([19]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0220.
([20]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0305.
([21]) UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

četrtek 8. julij 2021

A. ker je bil v zadnjih 30 letih okvir ekonomskega upravljanja večkrat spremenjen, da bi odpravili pomanjkljivosti pri njegovi zasnovi in izvajanju ter ga prilagodili novim gospodarskim izzivom;

B. ker sedanji okvir vsebuje konceptualne in praktične pomanjkljivosti, zaradi katerih so se oblikovala prezapletena pravila, poleg tega pa je prišlo do slabega izvrševanja, pomanjkanja odgovornosti in tudi pomanjkanja spodbud za izvajanje simetričnih proticikličnih politik; ker sedanji okvir ni uspel zmanjšati razlik v EU niti zaščititi ali spodbuditi javnih naložb, ki bi podprle rast;

C. ker so bile po svetovni finančni krizi zaporedne reforme ekonomske in monetarne unije usmerjene v zmanjševanje tveganja, niso pa uvedle elementov delitve tveganja;

D. ker je v programih makroekonomskega prilagajanja manjkala nacionalna odgovornost, poleg tega pa so ti programi negativno vplivali na družbeno strukturo držav, ki so jih izvajale;

E. ker je Komisija leta 2015 sprejela smernice o tem, kako najbolje izkoristiti prožnost v pravilih Pakta za stabilnost in rast za krepitev povezave med strukturnimi reformami, naložbami in fiskalno odgovornostjo;

F. ker se Evropska unija spopada z več dolgoročnimi izzivi, in sicer javnozdravstveno krizo, podnebno krizo in pomanjkanjem naložb v javno infrastrukturo, ki vsi še povečujejo socialno-ekonomske razlike;

G. ker izziv dvojnega prehoda zahteva dodatne javne naložbe, ki pa jih sedanji fiskalni okvir omejuje; ker so bile naložbe javnega in zasebnega sektorja že pred krizo nezadostne, kljub zgodovinsko nizkim obrestnim meram;

H. ker so se bruto javne naložbe zaradi finančne krize in krize državnega dolga zmanjšale, v številnih državah članicah pa so neto javne naložbe celo negativne, kar pomeni, da sedanji fiskalni okvir vodi v pretirano recesivne ukrepe za konsolidacijo in prispeva k zmanjšanju javnih naložb v obdobjih fiskalne konsolidacije;

I. ker v financiranju naložb obstajajo velike vrzeli, ki bi jih bilo treba zapolniti: 470 milijard EUR na leto do leta 2030 za uresničitev okoljskih ciljev EU ([22]), 142 milijard EUR na leto za družbeno infrastrukturo, kot so bolnišnice ali šole, ([23]) in 190 milijard EUR na leto za stabilizacijo javnega kapitala ([24]);

J. ker je bila stopnja javnega dolga visoka že na začetku pandemije in ker bodo izjemna gospodarska recesija in izjemni nacionalni fiskalni ukrepi, sprejeti v odziv na pandemijo, ter potrebna sredstva za podporo trajnostnega in vključujočega okrevanja vplivali na javne finance, zaradi česar bo razmerje med javnim dolgom in BDP v EU doseglo novo najvišjo vrednost nad 100 % BDP;

K. ker sta okoljska ([25]) in socialna trajnost povezani s tveganji za dolgoročno fiskalno vzdržnost;

L. ker pandemija povzroča izjemen zunanji šok z obsežnimi asimetričnimi učinki, kar negativno vpliva na gospodarske obete EU in povečuje razlike med državami članicami;

([22]) Komisija, *Identifying Europe's recovery needs* (Prepoznavanje potreb Evrope za okrevanje), (SWD(2020)0098), 27.5.2020, str. 14–16.

([23]) Ta ocena zajema le zdravstveno in dolgotrajno oskrbo (70 milijard EUR), izobraževanje in vseživljenjsko učenje (15 milijard EUR) ter cenovno dostopna stanovanja (57 milijard EUR). Vir: Fransen, L., Bufalo, G., Reviglio, E., *Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe – Report of the High-Level Task Force on Financing Social Infrastructure in Europe* (Spodbujanje naložb v družbeno infrastrukturo v Evropi – Poročilo delovne skupine na visoki ravni za financiranje družbene infrastrukture v Evropi), 2018, str. 116.

([24]) Komisija, *Identifying Europe's recovery needs* (Prepoznavanje potreb Evrope za okrevanje), (SWD(2020)0098), 27.5.2020, str. 18–20.

([25]) *Extreme disasters tend to lower economic output* (Ekstremne nesreče običajno povzročijo nižje gospodarske rezultate) (Botzen, Deschenes in Sanders, 2019); Mednarodni denarni sklad napoveduje, da bi lahko večje nesreče, povezane z vremenom, negativno vplivale na realni BDP na prebivalca in da bi države, ki so bolje opremljene za ukrepanje ob večjih naravnih nesrečah, te posledice lažje ublažile.

M. ker so se ob pandemiji povečale že obstoječe neenakosti in revščina, poleg tega pa se je pokazal pomen evropskega socialnega modela in njegovih obstoječih socialnih varovalnih mrež;

N. ker v Evropi gospodarske napovedi ([26]), ([27]) kažejo na različno hitro, nepopolno in neenakomerno okrevanje; ker se kampanja cepljenja odvija vedno hitreje in ker je zelo verjetno, da bo prišlo do razlik in poglabljanja neenakosti med državami, sektorji in segmenti družbe, zlasti med mladimi delavci, ženskami in nizko usposobljenimi delavci;

O. ker za gospodarstva nekaterih držav članic še vedno obstajajo dolgoročna tveganja, zato bi bilo treba ob prenehanju podpore uvesti ukrepe za lažje ustvarjanje in prerazporejanje delovnih mest, in sicer s programi prekvalifikacije, po potrebi skupaj z dohodkovno podporo;

P. ker lahko geopolitična tveganja vplivajo na vzdržnost državnega dolga;

Q. ker se je diskrecijska fiskalna podpora med državami članicami razlikovala po velikosti in sestavi, pri čemer se je jasno pokazala pozitivna korelacija med fiskalnim manevrskim prostorom in obsegom političnega ukrepanja, to pa je privedlo do asimetričnega odziva ter bi lahko povzročilo tudi neenake konkurenčne pogoje na notranjem trgu in dodatno poglobilo razlike pri hitrosti okrevanja;

R. ker je EU z odzivom na krizne razmere ([28]) okrepila ekonomsko in monetarno unijo ter je bila doslej uspešna pri vzpostavljanju zaupanja, tako da se je zmanjšala nestanovitnost finančnih trgov; v zvezi s tem poudarja pomen izdajanja obveznic EU;

S. ker je Komisija leta 2020 začela javno posvetovanje v zvezi s pregledom učinkovitosti okvira ekonomskega upravljanja, ki pa ga je morala prekiniti zaradi izbruha pandemije covida-19;

1. poziva Komisijo, naj ponovno začne javno razpravo o pregledu evropskega okvira ekonomskega upravljanja in na podlagi pregleda pripravi celovite, v prihodnost usmerjene zakonodajne predloge; je seznanjen, da je bil pregled okvira ekonomskega upravljanja zaradi pandemije odložen;

Fiskalna politika za trajnostno in vključujoče okrevanje

2. pozdravlja uporabo splošne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast, ki je v celoti upravičena zaradi gospodarskih in socialnih posledic pandemije; je seznanjen, da se z uporabo klavzule ne odložijo postopki pakta, in priznava, da bo to Komisiji in Svetu omogočilo, da sprejmeta potrebne ukrepe za politično usklajevanje v okviru pakta, pri tem pa ne bosta upoštevala proračunskih zahtev, ki bi se običajno uporabljale; poudarja, da so na podlagi splošne odstopne klavzule države članice lahko sprejele ukrepe v zvezi z velikim obsegom odhodkov in prihodkov, da bi čim bolj zmanjšale gospodarske in socialne posledice pandemije, in opozarja, da bi bilo treba fiskalno podporo odpraviti postopoma, saj bi tako podprli prizadevanja držav članic za podporo okrevanju ter za krepitev gospodarske in socialne odpornosti; je seznanjen s prožnostjo sedanjega okvira za ekonomsko upravljanje, ki spremlja usklajen politični odziv na krizo zaradi covida-19;

3. pozdravlja sporočilo Komisije z dne 3. marca 2021 s predstavljenimi premisleki o deaktivaciji oz. nadaljnji uporabi splošne odstopne klavzule; ugotavlja, da bi bilo treba pri tem upoštevati splošno oceno stanja gospodarstva, ki bi temeljila predvsem na kvantitativnih merilih; se strinja, da bi moralo biti ključno merilo raven gospodarske dejavnosti v EU oz. euroobmočju v primerjavi z ravnmi pred krizo; vseeno poudarja, da so v EU in gospodarstvu euroobmočja pomembne spremembe zdravstvenih, socialnih in gospodarskih razmer; pozdravlja sporočilo Komisije o usklajevanju ekonomskih politik, v katerem je navedeno, da se bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast v letu 2022 še naprej uporabljala, deaktivirali pa naj bi jo leta 2023;

([26]) Pomladanske gospodarske napovedi Komisije iz leta 2021 kažejo recesijo v višini - 6,1 % BDP v EU in - 6,6 % BDP v euroobmočju v letu 2020. Rast BDP naj bi se kratkoročno le počasi povečevala, in sicer naj bi v EU v letu 2021 dosegla 4,2 % in v letu 2022 4,4 %, v euroobmočju pa naj bi v letu 2021 dosegla 4,3 % in v letu 2022 4,4 %.

([27]) *World Economic Outlook: Managing Divergent Recoveries* (Svetovne gospodarske napovedi: kako ukrepati ob različno uspešnem okrevanju), Mednarodni denarni sklad (april 2021).

([28]) Zlasti s svežnjem za okrevanje in instrumentom SURE.

četrtek 8. julij 2021

4. meni, da bo pregled okvira ekonomskega upravljanja potekal v težkih razmerah, ko so obrestne mere nizke, zadolženost pa izjemno globoka, ter ob velikem svežnju za fiskalno okrevanje, ki ga sestavljajo nepovratna sredstva in posojila, financirana z dolgom EU;

5. meni, da je treba okvir EU za ekonomsko upravljanje pregledati; se strinja z Evropskim fiskalnim odborom, da je pomembno imeti jasno začrtano pot k revidiranemu fiskalnemu okviru, po možnosti pred deaktivacijo splošne odstopne klavzule;

6. se zaveda, da bo pregled težji ter bolj sporen in razdiralen, če se bo začel po deaktivaciji splošne odstopne klavzule; zato meni, da bi bilo treba o pregledu okvira ekonomskega upravljanja razmisliti pred morebitno ponovno uporabo fiskalnih pravil;

7. ugotavlja, da bi v sedanjih razmerah uporaba sedanjega fiskalnega okvira, zlasti prilagoditvenih poti, privedla do hitrega zmanjševanja dolga, kar bi lahko ogrozilo okrevanje gospodarstev, države članice pa bi bile morda manj zavezane spoštovanju pravil;

8. poziva Komisijo, naj za države članice pripravi jasne smernice v zvezi s fiskalno politiko v obdobju uporabe splošne odstopne klavzule, da bi dosegle ugoden srednjeročni fiskalni položaj in zagotovile srednjeročno fiskalno vzdržnost; poziva, naj se po deaktivaciji splošne odstopne klavzule in dokler revidirani okvir ekonomskega upravljanja še ni pripravljen, uporabijo vse določbe sedanjega okvira, ki omogočajo prožnost, kot je „klavzula o izrednih dogodkih“, pri čemer naj se obravnava vsaka država posebej, da bi preprečili prezgodnjo fiskalno konsolidacijo in omejili tveganja dolgotrajne škode;

9. meni, da je treba ukrepe v okviru ekonomskih kazalnikov in prilagoditvenih poti izvajati previdno, zato poziva k reviziji vademekuma in kodeksa ravnanja, ki spremljata Pakt za stabilnost in rast; poudarja, da bi morali s fiskalnimi smernicami preprečevati prociklične trende, spodbujati navzgor usmerjeno konvergenco ter krepiti trajnostno, vključujoče, zeleno in digitalno okrevanje, ki bi prispevalo k ciljem evropskega zelenega dogovora in izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pri tem pa bi morali upoštevati različne razmere v državah članicah in odpravljati makroekonomska neravnotežja;

10. meni, da bi bilo treba posojila v okviru instrumenta Next Generation EU (NGEU) evidentirati kot državni dolg; poziva Komisijo, naj pri posodobitvi smernic za izvajanje Pakta za stabilnost in rast odhodke, financirane iz posojil NGEU, obravnava enako kot v svojem sporočilu o prožnosti obravnava prispevke v Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI);

11. poziva, naj se ekspanzivna fiskalna naravnanost nadaljuje, dokler bo to potrebno, da bi podprli okrevanje po pandemiji covida-19 in spodbudili preobrazbo, s katero bodo gospodarstva postala okolju prijaznejša ter bolj digitalna in vključujoča, obenem pa zagotovili fiskalno vzdržnost v srednjeročnem obdobju; svari pred prezgodnjim umikom podpore in se strinja s priporočilom Komisije, da bi morala fiskalna politika ostati prožna in se po potrebi prilagoditi spreminjajočim se razmeram; poudarja, da bi morali ob napredku pri okrevanju ukrepi za fiskalno podporo postati bolj ciljno usmerjeni; podpira politike, ki so prilagojene dani fazi pandemije, strategiji za gospodarsko okrevanje in razmeram v posameznih državah;

12. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo države članice oblikovale verodostojne strategije za ukinitev kriznih ukrepov, ne da bi pri tem onemogočile prihodnjo fiskalno usmeritev;

13. se zaveda, da lahko pandemija dolgoročno povzroči zmanjševanje akumulacije kapitala in škoduje trgu dela, kar bi lahko negativno vplivalo na gospodarstvo; poudarja, da bo okrevanje verjetno ostalo neenakomerno, s fiskalno politiko pa bi bilo treba omejiti negativne učinke in zmanjšati neenakosti, in sicer s podpiranjem tistih segmentov gospodarstva in družbe, pri katerih obstaja večje tveganje zaostanka;

14. poziva države članice, naj visokokakovostno fiskalno podporo vključijo v verodostojen srednjeročni okvir in pripravijo trdne načrte za srednjeročno fiskalno politiko, da bi zagotovile, da bodo ekspanzivni fiskalni ukrepi, kjer so ti potrebni, podprti z rastjo in vključujočimi ukrepi, ter naj zagotovijo, da bo fiskalna politika proticiklična, pri čemer bi morale upoštevati, da so izredni ukrepi fiskalne politike začasni in omejeni ter namenjeni doseganju srednjeročne fiskalne

vzdržnosti; poziva države članice, naj spremljajo fiskalna tveganja, zlasti pogojne obveznosti, če je to ustrezno; želi spomniti, da postaja vse bolj pomembno spremljanje fiskalnih tveganj v zvezi z vzdržnostjo; ugotavlja, da bi se s tovrstno dobro prakso upravljanja javnih financ izboljšali preglednost in odgovornost;

15. pozdravlja, da so se institucije EU in države članice takoj in usklajeno odzvale, da bi preprečile oster porast insolventnosti podjetij in brezposelnosti; priporoča, naj se splošnejša podpora postopoma nadomesti z bolj ciljno usmerjenimi programi, da bi omejili tveganja za težave in škodo v podjetjih; priporoča, naj se javna podpora nameni le podjetjem, ki so lahko dolgoročno uspešna z vidika zelene in digitalne agende EU;

16. ugotavlja, da fiskalna naravnanost držav članic in njihov makroekonomski okvir pogosto spodbujata prociklične fiskalne politike, tako v dobrih kot v slabih časih, saj v ugodnih razmerah ne ustvarjajo zadostnih rezerv, v težkih razmerah pa ne izkoriščajo dovolj fiskalnega manevrskega prostora; ugotavlja tudi, da so države članice, ki so imele fiskalni manevrski prostor, na splošno bile zmožne mobilizirati svežnje fiskalnih spodbud veliko hitreje in brez stroškov izposojanja, kar je pripomoglo k ublažitvi negativnih socialno-ekonomskih učinkov pandemije;

17. poudarja, da je fiskalna politika izjemno pomembna za to, da bodo države članice enako zmožne poskrbeti za trajnostno, zeleno, digitalno in vključujoče okrevanje, hkrati pa za to, da bodo zagotovile vzdržno fiskalno politiko in vzdržen državni dolg v dolgoročnem obdobju;

18. meni, da je skupni evropski fiskalni odziv (NGEU) bistven za okrevanje gospodarstva; poziva, naj se sredstva instrumenta NGEU začnejo hitro in učinkovito uporabljati – pri tem pa naj se dosledno spoštujejo dogovorjena merila –, saj bodo imela pomembno vlogo pri podpiranju trajnostnega in vključujočega gospodarskega okrevanja ter spodbujanju produktivnosti in naložb po vsej EU;

Pregled makroekonomskega zakonodajnega okvira

19. poudarja, da sta monetarna in fiskalna politika neločljivo povezani, pri čemer je treba v celoti spoštovati mandat ECB in njeno neodvisnost ter ohraniti njeno demokratično legitimnost; je seznanjen, da sta bili obe politiki ustrezno in odgovorno oblikovani ter da sta bili uspešni pri zagotavljanju potrebne podpore gospodarstvom po pandemiji covida-19, in sicer prva z ohranitvijo ugodnih pogojev financiranja, druga pa s podpiranjem podjetij, delavcev in ljudi, kar kaže, da je pri teh dveh politikah obstajala pripravljenost za odziv na sedanjo krizo; meni, da sedanjih fiskalnih ukrepov ne bi smeli prezgodaj umakniti, da ne bi izničili spodbud iz programa za okrevanje;

20. poudarja, da je monetarna politika v zadnjih nekaj letih nosila glavno breme stabilizacije in kriz; ugotavlja, da se je ob krizi, ki jo je povzročila pandemija, pokazalo, da za stabilizacijo ne more biti odgovorna zgolj monetarna politika in da bi morala imeti fiskalna politika močnejšo vlogo; čeprav so sedanje monetarne razmere spodbujevalne in podpirajo okrevanje gospodarstva v krizi, svari, da se ne bi smeli preveč zanašati na spodbujevalno naravnanost monetarne politike in na izredno nizke stroške državnega dolga;

21. poudarja, da bodo imele nacionalne fiskalne politike skupaj s politikami Unije pomembno vlogo pri izpolnjevanju zavez in obveznosti Evropske unije v svetovnem boju proti podnebnim spremembam;

22. poudarja, da bi lahko realne obrestne mere srednje- do dolgoročno ostale nizke zaradi strukturnih dejavnikov, kot so staranje prebivalstva, naraščajoči prihranki, nizka inflacija, pripravljenost za naložbe in upočasnitev produktivnosti; meni, da bi morali z makroekonomskimi politikami obravnavati dejavnike, ki lahko povzročijo dolgotrajno stagnacijo, in sicer z uvajanjem trajnostnih, uravnoteženih in socialno pravičnih reform, ki bi spodbujale rast in produktivnost; opozarja, da je za dolgotrajna stagnacijo med drugim značilno upadanje obsega delovne sile, majhno povpraševanje, presežni prihranki in malo naložb;

23. poudarja, da moramo biti pripravljeni na manj ugodne scenarije; ugotavlja, da so se zaradi šoka ob pandemiji covida-19 povečali prihranki in da so bile nekatere odločitve za naložbe odložene; poudarja, da bi se potem, ko bodo omejitveni ukrepi umaknjeni in bo gospodarstvo okrevalo, lahko obrestne mere zvišale zaradi višjih inflacijskih pričakovanj; poudarja, da je za sprostitev dodatnih sredstev, zlasti v okviru okrevanja EU, pomembno spodbujati javne in

zasebne naložbe; poudarja, da za rast ni pomemben le obseg naložb, temveč tudi oblikovanje kakovostnih naložbenih programov in njihovo izvajanje; ugotavlja, da je med zadnjo krizo prišlo do znatnih naložbenih izgub in poudarja, da je za povečanje donosnosti naložb pomembno ponovno gospodarsko okrevanje;

24. meni, da je ustrezen in verodostojen okvir ekonomskega upravljanja nujen za vzdržne fiskalne politike, zadolževanje in primanjkljaj, s katerimi bi zagotovili verodostojne poti za zmanjšanje dolga, in sicer bi moral ta okvir spodbujati dolgoročno trajnostno in vključujočo rast ter hkrati zagotoviti ugodne pogoje financiranja, zlasti dolgoročno; meni tudi, da bi moral okvir vključevati elemente, s katerimi bi preprečili prociklične politike in v ugodnih razmerah ustvarili zadostne rezerve, da bi lahko po potrebi kratkoročno uporabili funkcijo makroekonomske stabilizacije ter zagotovili boljše in pregledno upravljanje, na katerem bi temeljilo gospodarstvo v korist ljudem;

Celovita analiza vzdržnosti državnega dolga

25. ugotavlja, da so se ravni državnega dolga znatno povečale in dosegle skoraj 102 % skupnega deleža javnega dolga v BDP v euroobmočju, po napovedih pa naj bi se ta delež v letih 2021 in 2022 še povečal, in da so nekatere države članice že precej zadolžene; ugotavlja, da so se razmere od določitve maastrichtskih meril spremenile; zato poudarja, da bi bilo treba okvir ekonomskega upravljanja pregledati ob upoštevanju sedanjih gospodarskih razmer in da bi moral novi okvir temeljiti na izkušnjah obstoječega in v celoti spoštovati primarni pogodbi, hkrati pa bi moral izhajati iz dejstev in biti usmerjen v prihodnost;

26. meni, da je treba okvir Unije za ekonomsko upravljanje pregledati, da bi poenostavili pravila o dolgu in izboljšali njihovo izvršljivost ter jih zasnovali tako, da bodo podpirala dolgoročno gospodarsko rast z ustreznimi javnimi in zasebnimi naložbami;

27. meni, da bi bilo treba ob pregledu okvira ekonomskega upravljanja razmisliti o načinu, da bi posamezne države svoj dolg zmanjševale s hitrostjo, ki bi bila primerna zanje, saj bi tako ohranili dolgoročno fiskalno vzdržnost ter trajnostno in vključujočo rast; poziva, naj cilji glede dolga ustrezno odražajo novo gospodarsko stvarnost in izzive posameznih držav;

28. meni, da bi se z evropskimi varnimi vrednostnimi papirji okrepila finančna stabilnost, izboljšala bi se transmisija monetarne politike in povečala mednarodna vloga eura;

29. se zaveda, da se bodo zelo visoki proračunski primanjkljaji v letih 2020 in 2021 ter nominalni padec BDP odražali v deležu javnega dolga v BDP;

30. priznava, da je zaradi nizkih obrestnih mer fiskalna politika pod manjšim pritiskom, saj so stroški servisiranja državnega dolga nižji; vztraja, da je treba pri analizi srednjeročne vzdržnosti državnega dolga ustrezno upoštevati posledice nizkih obrestnih mer, morebitne spremembe obrestnih mer in morebitne prihodnje ukrepe monetarne politike; ugotavlja, da se za države članice premije za tveganje lahko povečajo, zlasti za tiste z visokim ali naraščajočim dolgom, kar bi lahko dodatno obremenilo fiskalno politiko in gospodarstvo;

31. poudarja, da bodo stroški servisiranja dolga v bližnji prihodnosti verjetno ostali nizki zaradi velikega deleža dolga z dolgimi zapadlostmi in včasih negativnim donosom obveznic, primarni primanjkljaj pa se lahko izravna z ugodno razliko med nominalno obrestno mero in stopnjo nominalne rasti BDP; ugotavlja, da se lahko sedanje ugodno stanje glede stroškov servisiranja dolga sorazmerno hitro spremeni, medtem ko je za vzdržno zmanjšanje državnega dolga potrebno precej daljše obdobje; meni, da so nizki stroški servisiranja dolga priložnost za to, da se visoke stopnje dolga ohranijo in postopno dosežejo vzdržno raven, da se spodbudi potencialna rast in da se poveča odpornost gospodarstva;

32. poudarja, da so asimetrične stopnje rasti v državah članicah posledica strukturnih težav; meni, da rast ni edini cilj, saj je za to, da bi ustvarili gospodarstvo, ki deluje v korist ljudi, ter dosegli cilje zelenega dogovora in Pariškega sporazuma, potrebna usmerjena podpora politike, vključno s fiskalnimi prizadevanji;

33. opozarja, da so poleg reform zelo pomembne politike, ki spodbujajo rast, ter trajnostne zasebne in javne naložbe, s katerimi bomo povečali potencial rasti in dosegli cilje EU v zvezi z zelenim in digitalnim prehodom, okrepili konkurenčnost in produktivnost ter poglobili enotni trg; ponovno poudarja, da imajo v prihodnost usmerjene naložbe in odhodki pozitivne učinke prelivanja na srednje- in dolgoročno vzdržnost dolga; poziva države članice, naj vodijo vzdržne fiskalne politike, obenem pa naj ohranijo javne naložbe, ki se financirajo na nacionalni ravni in podpirajo rast;

34. poziva Komisijo, naj opravi celovito in pregledno analizo vzdržnosti državnega dolga, da bi oblikovalcem politik pomagala pri oblikovanju ustrezne, jasne in pregledne prilagoditvene poti za posamezno državo; opozarja, da bi z uporabo inovativnih orodij in metod, kot so stresni testi in stohastična analiza, bolje ocenili morebitna tveganja za dinamiko javnega dolga (kot so razlike med obrestno mero in gospodarsko rastjo, sestava dolga, demografski trendi in vzdržnost) ter kakovost javne porabe.

Okvir za usklajevanje fiskalne politike EU

35. poziva Komisijo, naj med postopkom pregleda razmisli o vlogi fiskalne politike v evropskem gospodarstvu, pri čemer naj obravnava pomanjkljivosti, ki so bile v fiskalnem okviru EU ugotovljene že pred izbruhom pandemije ([29]), upošteva pa naj tudi njene posledice;

36. poziva Komisijo, naj preuči, kako spodbujati fiskalno vzdržnost in uvajanje proticikličnih pravil, ter razmisli o tem, kako bi poenostavila okvir in povečala svojo avtonomnost pri izvrševanju pravil znotraj okvira, v katerem bo odgovornost jasneje določena; poziva tudi, naj se vzpostavijo mehanizmi prožnosti, ki bodo jasno določeni in pregledno sproženi, kadar koli je izkoriščanje prožnosti dobro utemeljeno z večjo učinkovitostjo in verodostojnostjo; poudarja, kako pomembno je vzpostaviti okvir, ki bo zagotovil usklajenost fiskalnih politik ter pri katerem se bodo upoštevale spremembe v gospodarstvu in pogojih financiranja, pa tudi posebnosti in politični cilji posameznih držav članic; poleg tega meni, da bi moral okvir EU za usklajevanje fiskalne politike omogočati spodbujanje dolgoročne trajnostne in vključujoče rasti v EU, hkrati pa ohraniti zaščitne ukrepe pred tveganji za vzdržnost dolga;

37. je seznanjen s predlogom Evropskega fiskalnega odbora, da bi bilo treba fiskalni okvir EU obnoviti na podlagi treh načel: (i) okvirna referenčna vrednost za dolg, tj. ciljni delež dolga in prilagoditvena pot za njegovo zmanjšanje za vsako državo posebej; (ii) enotni kazalnik fiskalne uspešnosti, tj. pravilo o odhodkih za države, katerih dolg presega njegov ciljni delež, in (iii) splošna odstopna klavzula, katere uporaba bi bila podprta z mnenjem na podlagi neodvisne analize in svetovanja;

38. poudarja, da mora biti prilagoditvena pot za posamezne države določena realistično in pregledno, da bi bila bolj prilagojena njihovi stvarnosti in temeljila na vzdržni stopnji dolga posameznih držav članic;

39. v skladu s predlogom Evropskega fiskalnega odbora meni, da bi bila fiskalna pravila v EU bolj pregledna, če bi uvedli pravilo o nominalni zgornji meji javne porabe ([30]), ki bi ga uporabili, kadar bi javni dolg države presegel določen prag; meni, da bi morala biti rast te zgornje meje odvisna od pričakovane potencialne rasti proizvodnje, pričakovane inflacije in oddaljenosti od referenčne vrednosti za dolg; opozarja, da bi bili stroški servisiranja dolga in plačila nadomestil za brezposelnost (po nespremenjenih stopnjah) izključeni, rast odhodkov pa bi bila prilagojena učinku diskrecijskih sprememb pri javnofinančnih prihodkih (tj. neposrednih in posrednih davčnih stopenj);

([29]) Evropski fiskalni odbor (2018), Letno poročilo za leto 2018, september; Evropski fiskalni odbor (2020), letno poročilo za leto 2020, september.

([30]) Zgornja meja, določena za tri do pet let, ki bi bila odvisna od pričakovane potencialne rasti proizvodnje, pričakovane inflacije in oddaljenosti od referenčne vrednosti za dolg.

četrtek 8. julij 2021

40. ugotavlja, da bo prilagoditvena pot, ki bo določena za posamezne države članice in za katero bodo prevzele odgovornost, bolj verodostojna in bo prispevala, da bodo države članice bolj spoštovale pravila; ugotavlja tudi, da bi morala biti pot za posamezne države določena na podlagi pregledne in celovite ekonomske analize ter razprave med državami članicami in Evropsko komisijo v okviru evropskega semestra, v katerega bi lahko po potrebi vključili posvetovanje z Evropskim fiskalnim odborom in nacionalnimi neodvisnimi fiskalnimi institucijami;

41. poudarja, da pravila o odhodkih vsebujejo elemente za avtomatsko stabilizacijo ([31]); ugotavlja, da so se ta pravila izkazala za učinkovitejša pri zmanjševanju procikličnosti fiskalne politike ([32]); poudarja, da so avtomatski stabilizatorji pomembni zaradi vse večje negotovosti; je seznanjen tudi s priporočilom Evropskega fiskalnega odbora, naj se vzpostavi kompenzacijski račun, v katerem se bodo zbirala odstopanja od načrtovane rasti neto primarnih odhodkov;

42. poudarja, da morajo nosilci političnega odločanja imeti možnost, da brez težav preverijo in nadzorujejo poglavitna merila v okviru ekonomskega upravljanja, saj se bo tako povečala preglednost in razumljivost tako za oblikovalce politik kot za javnost; ugotavlja, da za koncepte, kot je analiza proizvodne vrzeli, to ne velja; poudarja, da bo v obdobju po krizi negotovost glede proizvodne vrzeli še večja kot v preteklosti; meni, da potencialne rasti proizvodnje sicer ni mogoče opazovati in jo je treba oceniti, vendar je v primerjavi s proizvodno vrzeljo manj verjetno, da bo revidirana;

43. v skladu z mnenjem Evropskega fiskalnega odbora predlaga splošno odstopno klavzulo, katere uporabo bi morala v primeru nepredvidenih gospodarskih razmer priporočiti Komisija in o njej odločiti Svet, podprta pa bi bila lahko z mnenjem, ki bi temeljilo na neodvisni in natančno določeni ekonomski analizi, saj bi bil s tem postopek v primeru nepredvidljivih okoliščin manj zapleten, še vedno pa bi bilo mogoče ukrepati; poudarja pa, da bi bilo treba v primeru sodelovanja neodvisnega organa jasno določiti njegovo sestavo, da bi zagotovili objektivnost pri presojanju pravil ter neodvisnost organa, poleg tega pa v postopku ne bi prihajalo do zamud;

44. poudarja, da se v razmerah, ko so javne finance pod pritiskom, javne naložbe običajno zmanjšajo; ugotavlja, da so za reševanje sedanjih gospodarskih, socialnih in okoljskih izzivov v EU potrebna natančno usmerjena prizadevanja, zlasti v zvezi s socialno odpornostjo, podnebnimi spremembami in digitalizacijo; poudarja, da je okvir EU za ekonomsko upravljanje pomemben za to, da vlade lahko ohranijo javne naložbe, ne da bi pri tem ogrozile vzdržnost dolga; poudarja, da si je treba še naprej prizadevati za bolj kakovostne javne finance; poziva, naj se v revidiranem okviru večji poudarek nameni kakovosti javnega dolga; poudarja, da kakovostne javne finance krepijo dolgoročno vzdržnost državnega dolga in povečujejo dolgoročni potencial rasti;

45. opozarja, da po mnenju Evropskega fiskalnega odbora nekateri jasno določeni odhodki, ki spodbujajo trajnostno rast, ne bi bili upoštevani pri zgornji meji rasti neto primarnih odhodkov;

46. poudarja, da javni prihodki pomembno prispevajo k vzdržnim javnim financam in da lahko njihova stabilnost pomaga zagotoviti verodostojno strategijo za zmanjšanje državnega dolga; poziva države članice, naj sprejmejo dodatne ukrepe za boj proti davčnim goljufijam, izogibanju davkom in davčnim utajam ter pranju denarja; ponovno poudarja, da države članice z učinkovitimi ukrepi na tem področju ustvarjajo zaupanje v upravljanje javnih financ; opozarja, da mora biti politika odhodkov odgovorna, da bi se izognili pritisku za povečanje davkov;

47. ugotavlja, da Evropski fiskalni odbor odločno zagovarja uvedbo skupne fiskalne zmogljivosti na evropski ravni, ki bi ustvarila spodbude za večje spoštovanje fiskalnih pravil EU; nadalje ugotavlja, da so se s tem mnenjem strinjale tudi druge institucije, kot sta Mednarodni denarni sklad in ECB;

([31]) Ocena Evropskega fiskalnega odbora o fiskalnih pravilih EU s poudarkom na zakonodaji šesterčka in dvojčka: „zgornja meja neto primarnih izdatkov vsebuje element za avtomatsko stabilizacijo: če dejanska proizvodnja raste počasneje kot po trendni stopnji potencialne proizvodnje, bo rast neto primarnih odhodkov presegla slednjo, naraščajoči delež odhodkov v BDP pa bo pomagal stabilizirati gospodarstvo; če pa bo BDP dejansko rasel hitreje od trenda, se bo delež neto odhodkov v BDP zmanjšal."

([32]) Manescu, C., Bova, E. (2021), *Effectiveness of national expenditure rules: Evidence from EU member states* (Učinkovitost nacionalnih pravil o odhodkih: kaj kažejo podatki držav članic EU).

48. pozdravlja pobudi NGEU in SURE; poudarja, da se NGEU financira z izdajanjem dolžniških instrumentov, za katere jamči proračun EU; opozarja, da bodo z izdajanjem evropskih dolžniških instrumentov ([33]) na voljo evropska visokokakovostna sredstva; poziva Komisijo, naj izkoristi vse možnosti svežnja za okrevanje gospodarstva in instrumenta SURE, da bi izboljšala konvergenco med državami članicami, uveljavila politike EU in zmanjšala izpostavljenost EU gospodarskim pretresom; opozarja, da sta bila sedanja instrumenta NGEU in SURE zasnovana kot začasna, in poudarja, da mora biti načrt za odplačilo dolga, vezanega na obveznice NGEU in SURE, pregleden;

Nadzor makroekonomskih neravnotežij

49. poudarja, da je postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji pomemben pri odkrivanju, preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij v EU; je seznanjen z ugotovitvami Evropskega računskega sodišča ([34]), da čeprav je mehanizem za izvajanje tega postopka na splošno dobro zasnovan, njegov potencial ni bil v celoti izkoriščen, da bi z njim lahko učinkovito preprečili in odpravljali neravnotežja; ugotavlja tudi, da klasifikacija držav članic z neravnotežji ni pregledna, da javnost ni dovolj seznanjena s postopkom in njegovimi posledicami ter da se v priporočilih ne spodbujajo dovolj politični ukrepov za odpravo teh neravnotežij, zlasti v euroobmočju;

50. poziva k učinkovitejši uporabi poročila o mehanizmu opozarjanja, pri čemer je seznanjen z zadnjo tehnično revizijo preglednice v okviru postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem, ki jo je opravila Komisija, ter pozdravlja podrobno in celovito analizo, na kateri temelji poročilo; vztraja, da mora ta preglednica upoštevati in se osredotočiti na smiselne kazalnike in pragove, ki jasneje odražajo neravnotežja v euroobmočju, poleg tega mora temeljiti na podatkih in biti pregledna; opozarja, da morajo biti priporočila za posamezne države namenjena temu, da države članice usmerjajo pri prihodnjih ukrepih; meni, da bi morala biti priporočila manj ambiciozna, zato pa bi jim morale države bolj slediti, pri čemer bi morala biti priporočila, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, usmerjena v politične ukrepe z neposrednim učinkom na neravnotežja, po potrebi pa bi morala biti usklajena s priporočili za euroobmočje;

51. meni, da morajo biti povezani učinki postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji ter Pakta za stabilnost in rast jasno razvidni in usklajeni, da bi dosegli njune cilje;

52. v zvezi s tem podpira predloge Evropskega fiskalnega odbora, da se premisleki glede postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji upoštevajo pri zgoraj omenjenem pravilu o odhodkih, po katerem bi imele države z visokim primanjkljajem na tekočem računu na podlagi medsebojnega dogovora nižjo zgornjo mejo ciljnih odhodkov, medtem ko bi imele države s čezmernim zunanjim presežkom višjo zgornjo mejo za stopnjo rasti odhodkov;

53. poziva, naj se v postopku v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem v večji meri vključijo makrobonitetni organi, da bi makroekonomska neravnotežja bolje prepoznali z makrobonitetnega vidika, pa tudi nacionalni odbori za produktivnost, da bi v postopku dosegli večje skupno razumevanje makroekonomskih razmer;

Upravljanje

54. poudarja, da so institucionalni okvir EU in metoda Skupnosti pomembna za določitev in učinkovito izvrševanje pravil ter za zaščito ter krepitev politične zavezanosti in odgovornosti, in opozarja, da šibka politična zavezanost ali odgovornost na nacionalni ravni vodita v še večje nespoštovanje pravil;

55. poudarja, da je treba okrepiti demokratično legitimnost, odgovornost in nadzor okvira ekonomskega upravljanja; meni, da bi bilo treba za večjo zavezanost obveznosti določiti na ravni, kjer se sprejemajo ali izvajajo odločitve, pri čemer bi morali nacionalni parlamenti nadzorovati nacionalne vlade, Evropski parlament pa bi moral nadzorovati evropsko izvršno oblast; zato poudarja vlogo institucij in opozarja, da je pri izvajanju okvira ekonomskega upravljanja EU doseči ustrezno ravnovesje med obveznostmi različnih institucij;

([33]) Obveznice v okviru instrumentov NGEU in SURE.
([34]) Posebno poročilo št. 03/2018: Revizija postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, Evropsko računsko sodišče.

četrtek 8. julij 2021

56. opozarja, da je evropski semester že uveljavljen okvir za usklajevanje proračunskih, ekonomskih, socialnih in zaposlitvenih politik po vsej Evropski uniji, s katerim se podpirajo dolgoročni cilji EU glede trajnostne rasti, vzdržnih javnih financ in navzgor usmerjene konvergence; ugotavlja, da je bil izvorni semester razširjen, tako da zdaj med drugim vključuje vidike, povezane s finančnim sektorjem in obdavčevanjem, pa tudi cilje OZN glede trajnostnega razvoja; ugotavlja, da mora EU za nadaljnjo krepitev ekonomske in socialne odpornosti uresničevati načela evropskega stebra socialnih pravic; opozarja, da spodbujanje trajnostne rasti vključuje spodbujanje fiskalnih politik, namenjenih doseganju ugodnega srednjeročnega fiskalnega položaja in srednjeročne fiskalne vzdržnosti, spodbujanje socialno pravičnih strukturnih reform, pospeševanje naložb za spodbujanje potenciala rasti ter podpiranje vključujočega prehoda na trajnostno in digitalno gospodarstvo; poudarja, da bi morali ministri za zaposlovanje in socialne zadeve ter finančnimi ministri, zlasti v euroobmočju, pri usklajevanju politik tesneje sodelovati; poudarja, da je bil koncept evropskega semestra uveden z Uredbo (EU) št. 1175/2011, ki je vključena v pregled ekonomskega upravljanja EU, in da so predlogi Komisije o tem, kako izboljšati proces semestra, dobrodošli;

57. poudarja, da je pomanjkanje odgovornosti ena od glavnih slabosti evropskega semestra; ugotavlja, da je treba njegov okvir zasnovati tako, da bo vključeval sklop dolgoročnih ciljev in smernic na ravni EU, na podlagi katerih se bodo usklajevale politične odločitve, ki bi morale ustrezno odražati nacionalne potrebe in prednostne naloge, oblikovati pa bi se morale na podlagi odprtega in vključujočega političnega dialoga med EU ter nacionalnimi institucijami in deležniki; meni, da so izkušnje v zvezi z upravljavsko strukturo mehanizma za okrevanje in odpornost lahko s pridom uporabijo pri določanju odgovornosti na nacionalni ravni, spodbujanju strateških ciljev EU in trajnostne rasti ter uveljavljanju priporočil za posamezne države;

58. poziva k ustrezni vključitvi Evropskega parlamenta v proces evropskega semestra; poudarja, da je treba njegove splošne cilje in smernice določiti na podlagi celovite razprave;

59. želi spomniti, da je v sporazumu o boljši pripravi zakonodaje poudarjeno, da morata Evropski parlament in Svet kot sozakonodajalca svoja pooblastila izvrševati na enakopravni osnovi in da ju mora Komisija zato obravnavati enako, ter poudarja vlogo in odgovornost nacionalnih parlamentov; opozarja, da Evropski parlament v skladu s členoma 121 in 126 PDEU ne more ne nadzorovati ne spremeniti priporočil, ki jih Svet sprejme v okviru evropskega semestra;

60. poziva k strožjemu demokratičnemu nadzoru na unijski in nacionalni ravni, da bi od nacionalnih vlad zahtevali odgovornost; poudarja, da večja nacionalna politična zavezanost oz. odgovornost vodita k doslednejšemu spoštovanju pravil; poziva k nadaljnjemu poglabljanju medparlamentarnega sodelovanja, med drugim tudi v okviru konference iz člena 13 fiskalnega dogovora, da bi omogočili obsežno in pravočasno razpravo, kadar je potrebna;

61. priznava, da je pomembno, da se z makroekonomskim dialogom EU poveča odgovornost in izboljša politično usklajevanje, zato poziva, naj se oba okrepita z dialogom na ravni euroobmočja in na nacionalni ravni, pri čemer naj v slednjem sodelujejo predstavniki vlade, združenja delodajalcev in sindikati, na obeh ravneh pa naj se predvidijo izmenjave s centralnimi bankami;

62. želi spomniti, da lahko pristojni odbor Evropskega parlamenta v skladu z zakonodajo povabi predsednika Sveta, Komisije in po potrebi predsednika Evropskega sveta ali predsednika Euroskupine, da nastopijo pred njim, to pa velja tudi za države članice, ki so v posebnem postopku ekonomskega upravljanja;

63. poudarja, da je pomembno evropski steber socialnih pravic izvajati in okoljske cilje uresničevati v skladu z zavezami EU glede podnebja, okolja in trajnostnega razvoja; poziva Komisijo in Evropski svet, naj te zaveze nujno upoštevata pri ekonomskem upravljanju Unije; poziva, naj se pregled socialnih kazalnikov evropskem stebru socialnih pravic v celoti upošteva pri spremljanju uspešnosti držav članic pri uresničevanju načel stebra; je seznanjen s pobudo Komisije, ki je potrdila, da bo revidirani pregled socialnih kazalnikov vključen v okvir za politično usklajevanje v okviru evropskega semestra; je seznanjen, da so voditelji EU pozdravili skupni predlog evropskih socialnih partnerjev za alternativni sklop kazalnikov za merjenje gospodarskega, socialnega in okoljskega napredka, ki dopolnjujejo BDP kot merilo blaginje ter kažejo na vključujočo in trajnostno rast; poziva, naj se pregled socialnih kazalnikov bolj odraža v političnih priporočilih;

64. meni, da bi morala biti uskladitev nacionalnih fiskalnih politik z zavezami EU iz Pariškega sporazuma med prednostnimi nalogami ter da bi morali biti koncept konkurenčne trajnosti in njene štiri osi, navedene v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2020, še naprej glavne prednostne naloge dolgoročne strategije EU za rast v skladu z evropskim zelenim dogovorom; ugotavlja, da podnebje predstavlja resnično in resno tveganje za vzdržnost fiskalnih politik držav članic;

65. se strinja z Računskim sodiščem, da je treba priporočila za posamezne države v okviru evropskega semestra bolje pripraviti in izvajati ([35]); predlaga, naj se politična priporočila natančneje usmerijo v kratkoročne in dolgoročne politične cilje za posamezne države;

66. pozdravlja, da se je vloga neodvisnih fiskalnih institucij v nacionalnem proračunskem postopku znatno povečala, saj je fiskalna politika s spremljanjem in neodvisno analizo postala preglednejša in odgovornejša; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo neodvisne fiskalne institucije izpolnjevale pogoje za uresničevanje svojega mandata in opravljanje nalog, ter poudarja, da je treba po potrebi poskrbeti, da bodo te institucije odgovorne pred Evropskim in nacionalnimi parlamenti;

67. poudarja, da bi boljše izvrševanje dosegli, če bi si vsaka država članica prizadevala za močno zavezanost gospodarskopolitičnim priporočilom in da bi si bilo treba v tem okviru prizadevati za pravo ravnovesje med medsebojno podporo in medsebojnim pritiskom ter med spodbudami in odvračilnimi dejavniki;

68. pozdravlja sprejetje medinstitucionalnega sporazuma med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za njihovo uvedbo;

69. poziva Komisijo, naj dodatno razmisli o pripravi in izvajanju programov makroekonomskega prilagajanja, pri čemer naj zlasti upošteva, da je treba v procesu odločanja še povečati preglednost, zavezanost in demokratično odgovornost, pri čemer morajo ustrezno sodelovati deležniki in Evropski parlament; v zvezi s tem želi Komisijo in Svet spomniti na stališče, ki ga je Parlament sprejel na plenarnem zasedanju v zvezi z Uredbo (EU) št. 472/2013;

70. ugotavlja, da so države članice, ki zaključijo program makroekonomskega prilagajanja, pod okrepljenim nadzorom tudi v okviru evropskega semestra in da se lahko po potrebi pri njih izvede poglobljeni pregled;

71. ugotavlja, da sta Evroskupina in vrh držav evroobmočja neformalna foruma za razpravo v okviru Sveta za ekonomske in finančne zadeve; poziva države članice, naj delujejo v okviru Skupnosti ter tako zagotovijo, da bo Evropski parlament deloval v svoji vlogi sozakonodajalca in uresničeval pravico do demokratičnega nadzora;

72. poziva, naj se za Evroskupino vzpostavi poslovnik, ki bo povečal preglednost odločanja in demokratično odgovornost; poziva k skupnemu dogovoru med Euroskupino in Evropskim parlamentom o tem, kako bi bilo te cilje mogoče najbolje doseči; poudarja, da so pomembni mehanizmi, ki državam članicam, ki niso članice euroobmočja, po potrebi omogočajo sodelovanje v razpravi;

73. poudarja, da mora biti okvir odločanja o ekonomskem upravljanju EU v skladu z metodo Skupnosti;

74. poudarja, da je razprava o ekonomskem upravljanju z državljani, organizacijami civilne družbe in socialnimi partnerji ter različnimi deležniki na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni pomemben del konference o prihodnosti Evrope; v zvezi s tem meni, da je konferenca o prihodnosti Evrope lahko forum za razmislek o večji demokratični legitimnosti pri določanju in uveljavljanju skupnih pravil EU o usklajevanju gospodarskih politik, ki bi jo dosegli z večjo udeležbo Evropskega parlamenta kot demokratičnega javnega foruma za to področje;

o

o o

75. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Euroskupini, Odboru regij, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru ter vladam in parlamentom držav članic.

([35]) Evropsko računsko sodišče.